

n° 167 Capdepera i Cala Rajada setembre 1995

ESTIU 95

Cap Vermell

setembre 1995

n° 167

Obra Cultural Balear

Capdepera
Cala Rajada

Hem fet aquest número:

Joan Rai
Pep Terrassa
Jaume Fuster
Paco Galian
Sebastià Ferrer
Joan Espiritusanto
Miquel Ferragut
Llucià Rinyon
Isidor Rodríguez
Andreu Genovart
Miquel Lliteres
Joan Pujadas
Joan Lull

Cap Vermell no es fa responsable del que es publica en aquesta Revista. L'Ajuntament és el culpable de tot. A ell amb les queixes.

Així mateix s'ofereixen aquestes planes a qualsevulla que tenguires a dir.

Depòsit legal 1197/80

Imprimeix:

Tirrena (Manacor)

Nihil Obstat

Cap Vermell

Apartat de correus
porno
Capdepera

PORTALET

(sense estrambot i amb acròstic)

Cap any la calor d'aquest. Quina vessa, Déu meu! No sé on posar-me. Enlloc estic bé. El cervell se m'a fluixa i se me'n va cap al fons. Pesants, els ulls se m'acliquen i l'ínfima part conscient lluita per escriure l'editorial demanada, com si d'una gràcia es tractés, i jo quin remei.

ara la calor és enganxadisa, el clatell xop, la bolla de plom que és la meua testa baixa i es corba cap endavant al temps que els ulls es fan foscos. Sobre les pipelles sembla descansar, concentrat, tot el pes del caparrot.

per darrera vegada consent que m'ensarronin en aventures estilogràfiques d'estiu. Que se'n cerquin un altra, no m'afalaga gens ser l'autora de Portalets. Si el manco fossin d'hivern.

vera cosa dic si no sé què he d'escriure, amb aquest fogatge per dedins i per defora, que em dona mal respirar i no em deixa viure. El monòton cant de la xigala anuncia l'ametlera immòbil baix la llum potent de l'agost mediterrani. A la fi, literatura!

en definitiva, és aquesta, missió impossible si no es té un aparell d'aire acondicionat amb selector automàtic de temperatura. Estalviaré i el faré instal·lar just damunt el portalet, a la vora de la finestreta que dona al corral, amb les muntanyes de sos Sastres retallades, al fons, sobre el cel llis.

repica el telèfon, són els de la Revista que en donen pressa, l'han de passar a net, han de paginar, muntar el número, dur-lo a l'impremta, la mateixa cansueta de sempre. Si ho sabessin, lo suadota que vaig!

merda! Perdonau. Què pretenen que escrigui? Un tractat sobre les meravelles de la Premsa Forana, el que em passa pel cap en anar a la platja i veure els masclets turgents? O, per ventura, esperen una acurada anàlisi versant la situació política?

empudegada, aquest batagué de sol de dia, de gresca de nit, de festa en festa, de verbena en verbena, xampanya i daikiris, lluint la renclina daurada, les cuixes plenes i els garrons prims. I aquests betzols demanant una editorial.

llavors se'm vengué al cap. Amb l'entenidor clar comprenc el que volen de mi aquesta gent que truca de matinada, un xic beguda, sol·licitant, ves quina gràcia!, unes retxes per al **Cap Vermell**.

Festes d'estiu

Uf! han exclamat molts després de les maratòniques festes d'estiu. El Carme, Sant Roc i Sant Bartomeu han marcat, la primera quinzena de juliol i quasi tot l'agost amb un ritme frenètic la vida dels gabellins i calarajaders. Les comissions de festes han fet feina de valent i mereixen tot el nostre agraïment, però no menys mèrit tenen els qui han seguit devotament tots els actes programats, que han estat un caramuller.

Accident

Són bastants els accidents mortals que s'han produït aquest estiu a les carreteres mallorquines. Lamentablement, entre d'ells hi hem de ressenyar el que afectà al jove calarajader Carlos Cabrero, a la carretera de Son Servera, quan tornava d'acompanyar la seva al.lota, després d'assistir al Roc-Xop de Cala Agulla. L'aparatos accident li provocà un cop al cap, com a conseqüència del qual morí quan era traslladat a un centre sanitari. El fet causà una gran commoció a tot el poble.

Inauguració

La plaça Castellet, que així és com s'anomenarà

finalment, fou inaugurada amb tota la solemnitat que l'acte es mereixia. L'esdeveniment comptà amb la presència del nou President de la C.A., Cristòfol Soler, del Conseller de Turisme, Joan Flaquer, del Batle de Capdepera, Joan Pascual, i d'altres regidors. Hi hagué discursos, felicitacions i recordances per als qui han fet possible la seva realització, així com la reivindicació d'una residència per a la tercera edat. Després dels parlaments feren una volta per la nova plaça i escoltaren unes peces interpretades per la Banda de Música.

Creim que, a part de la polèmica que es creà per l'esbucament de la Residència "Joan Riera Cavaller", s'ha donat pas a un ample i atractiu espai públic en el cor de Cala Rajada.

Per Bòsnia

Capdepera s'ha afegit al moviment de l'associació "Europa per Bòsnia", que pretén sensibilitzar l'opinió pública sobre la crisi dels Balcans i criticar l'actitud passiva dels dirigents europeus, que fins ara han permès el genocidi i la neteja ètnica.

El dilluns dia 21 d'agost, durant les festes, es presentaren les accions que es durien a terme: un minut de silenci davant l'Ajuntament, cada dilluns a les vint hores, i la presentació d'una moció al ple de l'Ajuntament recolzada pel màxim nombre possible de signatures. Fins al dia d'avui s'han fet dues concentracions a la plaça des Sitjar, amb una dotzena de participants cada vegada.

Us animau a participar-hi?

El temps, el nostre temps...

per Joan Espiritusanto

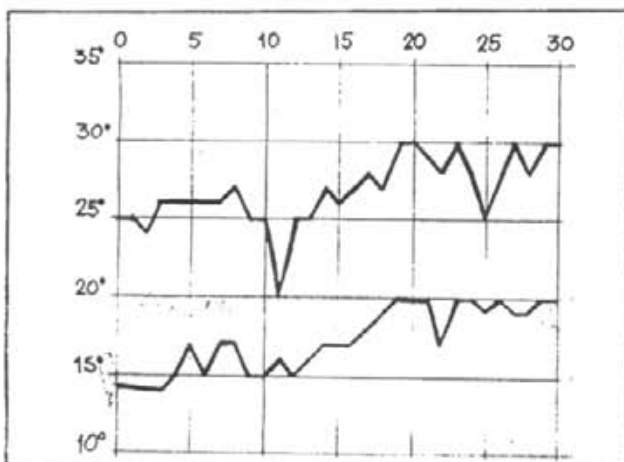
Per causes derivades de l'estiu queden sense analitzar els tres darrers mesos. Per als innumera- bles lectors que segueixen aquesta secció i tenen inquietuts per la meteorologia aquí van les meves observacions.

JUNY

Quatre dies de pluja, el 9 amb 4,2 l/m², el dia 10 amb 12,2 l/m², l'11 amb 7,9 l/m² i, finalment dia 25 en pluja inapreciable. Total del mes 24,3 l/m².

Els vents, els dies de pluja, bufaren de Tramuntana i Gregal.

Les temperatures queden reflexades en el gràfic. Les màximes corresponen a la tercera desena del mes amb una màxima de 30°. Les mínimes passaren dels 14° a principis de mes als 20° de finals. És de destacar la forta baixada del dia 11 fins als 20°.

JULIOL

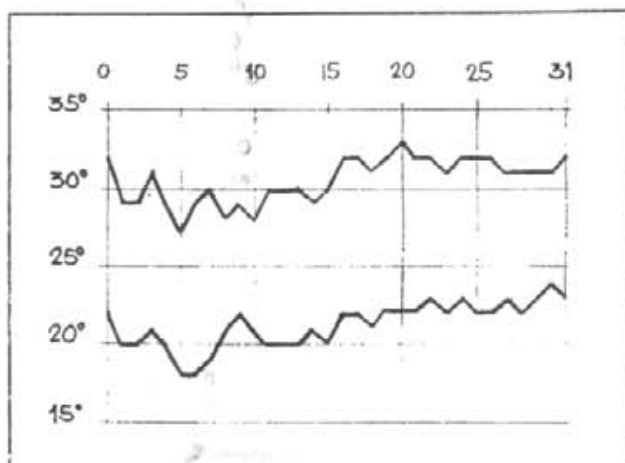
El temps propi del mes, però no tant calorós com el juliol de l'any passat.

Tres dies de pluja, el 4 amb 2,4 l/m², i els 8 i 31 amb precipitacions inapreciables. Fàcil, molt fàcil d'aclarir.

Quant a les temperatures màximes una mitja de 30°, per davall d'aquesta temperatura la primera quinsena i per damunt la segona. La màxima del mes el dia de santa Margalida, recordau, *la monja l'encén...* La mínima de les màximes dia 5 amb 27°.

Les mínimes al voltant dels 21°. Màxima de les mínimes el dia 30 amb 24° i les mínimes els dies 5 i 6 amb 18°.

Els vents de Llevant.

AGOST

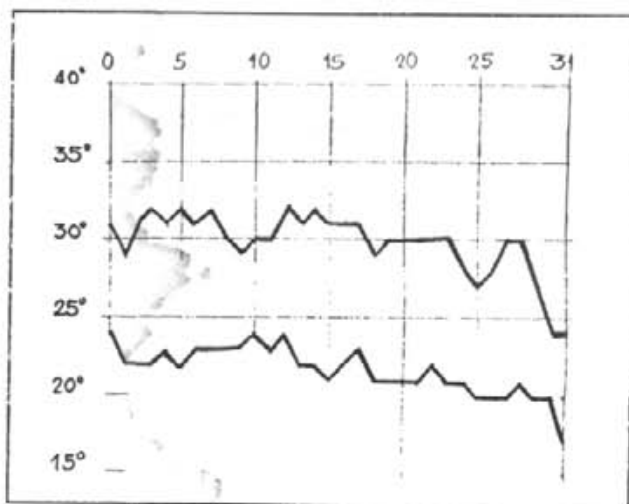
Els fenòmens meteorològics destacables tingueren lloc al llarg de la primera i tercera desena del mes.

Sis dies de pluges, els dies 8, 9 i 10 amb lectura inapreciable. La dels dies 22 i 24 també minses i el dia 23 caigué 1 l/m², ben poca cosa. Tempestes els dies 20 i 23.

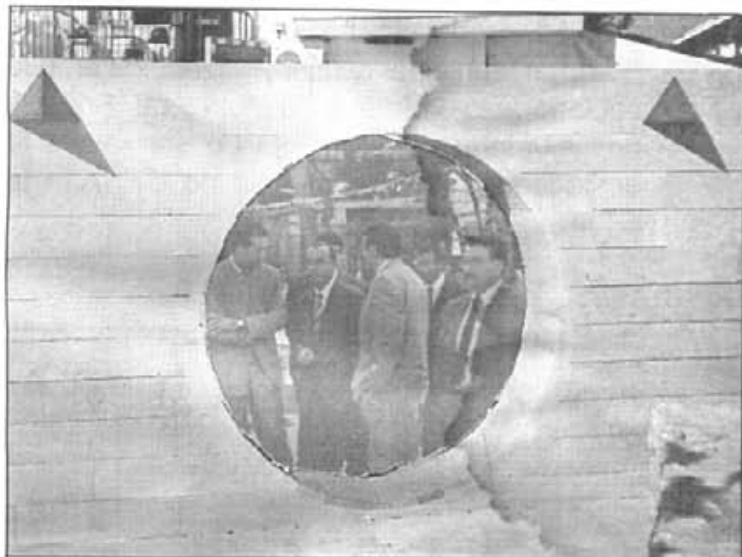
Després de la primera quinsena hi hagué un descens de les temperatures, trobam a san Bernat fent la seva tasca.

Màximes de 32° a principis de mes i mínima de les màximes el 30 amb 24°.

Les mínimes seguien la mateixa trajectòria, minvant a partir del dia 12, amb una petita recuperació el 17. La mínima de les mínimes el darrer dia del mes amb 17°.

PEL FORAT DE SA PLAÇA

El passat dia 17, a les 19 h., uns senyors foscos baixaren de cotxes foscos, vestits amb mudades fosques que amb les cares fosques donaren una ullada a la plaça Castellet, recitaren tres monòlegs, berenaren i se'n tornaren per on havien vingut.

Amb la col.laboració del C.C.B.M.C. la **Companyia Governativa Palmesana** escenificà una obra de teatre de l'absurd en la que el públic assistent anava darrere darrere els actors i al final fou convidat a participar d'una berenada. Teatre de vanguardia, poques vegades representat al poble, que agradà als espectadors, els quals aplaudiren els gags més emotius de la representació.

La interpretació, a càrrec d'uns actors que demostraren conèixer l'ofici, va esser impecable, sobretot la caracterització dels personatges, que arribà a una perfecta superposició entre ficció i realitat.

No ens queda més remei que pegar una estiradeta d'orelles a la Comissió de Festes per no haver avisat amb antelació de l'acte. Si bé, al confeccionar-se el programa no estava confirmada la vinguda de la companyia, no costava res anunciar, per megafonia mòbil, dos dies abans, la representació teatral. Segur que l'assistència de públic hauria estat, encara, major.

Esperam, en anys vinents, poder seguir gaudint de representacions com aquestes. Tot un encert per part dels responsables de la confecció del programa de festes. Enhorabona!

Ende\$
transforma
l'energia
en destrucció
del medi ambient

*Ende\$
és l'empresa líder en producció de
canvi climàtic. No aprofita els recursos
renovables que la natura ofereix. Malgasta
les energies brutes i, amb el màxim
despreu, les converteix en més
contaminació.
En perjudici de tots.*

CAP VERMELL PROPOSA I L'AJUNTAMENT DISPOSA

Ja són més de cent els pobles centre-europeus que han eliminat el PVC dels edificis i construccions públiques.

Bonn, Berlin, Viena, Bremen, Hannover, Düsseldorf, Frankfurt, Hamburgo i Salzburgo són les principals ciutats que s'han sumat al boicot al PVC.

Que l'Ajuntament de Capdepera adopti el compromís de no utilitzar aquest material a les seves construccions és el que proposam.

SENYALS

El Patronat Municipal de Senyalitzacions, amb la col.laboració d'Ibrefgftk i el TOP, ha editat un llibret a tot color amb el títol de SENYALS. Com el seu nom indica, està dedicat als senyals de la Comarca del LLevant, especialment a els de Capdepera i té l'estructura d'una guia d'identificació de les espècies més comunes de la zona.

El llibre es troba dividit en els capítols de: senyals de prohibició, senyals identificatives, senyals d'orientació de carrer i de carretera i per últim, els senyals emprenyívols.

Es tracta d'una acurada edició amb magnífiques fotografies a tot color que il.lustren cadescuna de les espècies, identificades amb el seu nom científic i el comú en català/castellà/anglès/alemany. Que se n'hagi fet una versió catalano-castellana fa d'aquesta guia una eina útil per a tothom, no sols per als turistes que ens visiten.

Mostra de senyal emprenyívola

El peató aficionat troba en aquest llibret una valuosa ajuda per a classificar, i sobretot, anar sorteiant els senyals més comunes en els seus hàbitats més característics.

També inclou recorreguts pels distints carrers i places en què es poden trobar els més significats senyals emprenyívols, goig i orgull del municipi.

Així mateix, la guia és una convidada al tracte respectuós amb el codi de circulació i a la seva preservació.

La producció ha estat realitzada pel Patronat Municipal de Senyalitzacions amb la col.laboració de la Policia Municipal, Brigada de l'Ajuntament, fabricants de senyals, i la destacadíssima participació de GESA i la CTNE.

EN COS DE CAMISA

La vorera de la mar
està plena de brutor.
I jo no n'hi he tirada
gens.

El Pregoner Major i Cap Vermell
brufant, amb palo amb sífon,
per l'èxit de les festes.

AVISOS, NOCES... ... i COMUNICATS

Comunicat del PSM-Capdepera

LES FESTES LES FA EL POBLE: aquesta és la gran conclusió i el gran èxit de les festes de Sant Roc i Sant Bartomeu d'enguany (i dels darrers anys), i això no es pot oblidar. El nou govern municipal ha mantingut la Comissió de Festes; l'enhorabona per això i esperam que l'any que ve aquesta voluntat tenguí continuïtat.

Una Comissió de Festes formada per gent diversa, desinteressada, amb moltes ganes de fer feina i oberta a tothom, ha duit a bon port allò que va preparar mesos abans i que hem viscut durant el mes d'agost. Qui no pot agrair i apreciar aquesta tasca?.

Amb el manteniment dels actes que tengueren una bona acollida els anys anteriors, les novetats d'enguany i una bona organització, s'ha aconseguit:

- una gran PARTICIPACIÓ de la gent del poble, que si no ha assistit a tots els actes, si que ho ha fet als que més li agradaven, que per això n'hi havia per tots els gustos, edats, etc...

- L'ASSISTÈNCIA de gent de pobles veïnats, que demostra l'agrad d'aquest tipus de festa fora del nostre terme.

- I, sobretot, haver fet unes festes realment POPULARS, que no són brillants pel que fa a grans espectacles (molt costosos per altra part), però si que són viscules per tothom.

Per això volem donar les gràcies i l'enhorabona al Ajuntament i molt especialment a la Comissió de Festes per la gran feina realitzada i per l'èxit que ha tenguut el resultat del seu esforç. Fer-los arribar el nostre recolzament i encoratjar-los a que les puguin tornar organitzar amb la mateixa il·lusió l'any que ve.

Ens agradaria que dita felicitació es fes arribar als membres de la Comissió de Festes i de la mateixa al regidor de Cultura Pep Gallego.

Capdepera, 4 de setembre de 1995
Agrupació local del PSM a Capdepera

Volem recordar que aquesta secció roman oberta a la participació de tots els partits polítics, associacions i col·lectius per a expressar les seves opinions, comunicats o convocatòries

Us recomanem:

- Anar a veure l'exposició ART DE LA NACIÓ BURIATA, al Castell de Bellever de Ciutat, que romandrà oberta fins al mes de novembre. L'organitza l'Institut Cultures del Món. I ja que estau a Palma visitau l'interessant exposició 'L'art d'un naturalista. Sabater Pi', a la seu de la Fundació "La Caixa" a la plaça Weyler.

- Visitar, si encara no ho heu fet, l'exposició que a "L'estació" de Sineu té muntada el pintor "gabellí" Gustavo. Hi podeu anar fins al 12 d'octubre.

- No malbaratar l'aigua. A Capdepera encara en tenim i es pot beure. Però això mateix passava a Calvià i Ciutat i mirau com els va...

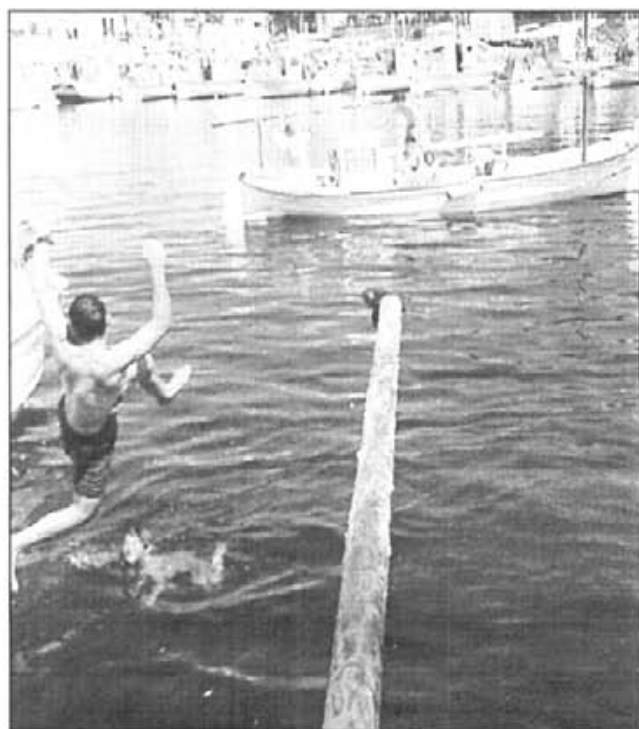
- Anar cada dilluns, a les vuit de l'horabaixa, a la plaça des Sitjar per guardar un minut de silenci per Bòsnia.

- Passejar per la nova plaça Castellet. L'itinerari ideal és voltar la plaça dels Pins, esperar mitja hora per travessar Elionor Servera i caminar en diagonal sota la pèrgola. Aconsellable fer-ho el capvespre.

- Aprofitar els dies de platja que encara queden. Vius a la bandera vermella! No és un adorn.

- Si teniu interès, anar a les XIV Jornades d'Estudis Històrics Locals, enguany sota el títol "La Mediterrània, àrea de convergència de sistemes alimentaris (segles V-XVIII)". Inscripcions fins al 25 d'octubre al telèfon 722925.

- Assistir a l'onzena trobada del grup Blanquerna, a Lluc, els dies 20, 21, 22 i 23 de setembre. Jornades d'estudi i reflexió sobre el passar, el present i el futur de Mallorca. Inscripcions a l'Obra Cultural Balear.

Capdepera i els mitjans de comunicació

No fa gaire, amb profusió de fotografies, la premsa de Ciutat donava compte d'un incendi que es produí a un apartament d'un edifici del carrer Elionor Servera. Tod'una se'n temeren. Del que deia alguna d'aquelles informacions val més no parlar-ne. Disbarats un darrere l'altre.

Aquest sembla ser el tarannà de la premsa escrita de Palma, i fins i tot de la televisió. Assabentar-se d'allò de més morbós de la nostra actualitat i contar-ho com Déu els dóna a entendre. És a dir, malament. Altra cosa és si es tracta de donar informacions de caire positiu. Això ja és més problemàtic.

Així, tenim que de tota la festada que per aquí hem tengut de mitjan juliol ençà, gairebé res se n'ha sabut. Els diaris semblaren descobrir les nostres festes a partir dels "especials" dedicats al nostre poble, que al capdavant no deixen de ser subterfugis per captar publicitat (la de l'Ajuntament, la primera). Si no hi ha "especial", és a dir, si no hi ha publicitat, no hi ha informació.

Quin criteri segueix la "nostra" premsa regional a l'hora d'ocupar-se de nosaltres? No valdria més que acabassin per oblidar-se definitivament d'aquest poble? Vegem. La Mitja Marathón del Carne ha estat reconeguda per tothom que la coneix, els corredors els primers, com una prova modèlica, entre les dues o tres millors del calendari atlètic de les Balears. La premsa no li dedicà ni una línia, ni abans ni després. Les Serenates d'Estiu, un aconeixement al millor nivell que es pugui trobar a l'illa, foren anunciades a un d'aquests diaris com uns actes a celebrar durant quatre dijous del mes d'agost, una vegada haver acabat ja tots els concerts. De les festes de Sant Roc, com que no hi havia propaganda, ni una línia. De Sant Bartomeu començaren a parlar-ne quan les festes ja acabaven. I així, amb la majoria d'iniciatives ciutadanes que en altres pobles mereixen un gran ressò, aquí passen desapercubudes. El dia 29 d'agost un ample article anunciava a un diari l'actuació de Max Sunyé a Sa Pobla, com si d'un gran aconeixement es tractàs. L'actuació a Cala Rajada, dues setmanes abans, havia passat per alt, un cop més.

Mentrestant, la Conselleria de Turisme inaugurà la "seva" plaça des Castellet, el dia 17 d'agost, amb comunicació especial a tots els diaris de l'illa per tal que aquests se'n fessin ressò. "Capdepera Ràdio" i "Cap Vermell", els dos mitjans de comunicació locals, foren ignorats, pensam que injustament, quan, al capdavant, són els únics que realment es preocupen de l'actualitat local.

No anam. No es tracta de declarar el boicot a la premsa de Palma (per bé que aquesta és una mesura que els arribaria al cor) sinó d'exigir un tractament just del nostre poble a nivell informatiu. Els incendis, els anegats, els accidents de tota mena, els escàndols (que també en tenim), és just que es donin a conèixer. Però això no és més que una part de la nostra realitat i, afortunadament, no és la més important.

Agenda de la Vila

mes de juliol

Nats

dia 4, *Cristina Ortega Sancho, d'en Antoni i na Margarita.*

dia 17, *Iván Alameda Avellaneda, d'en Antonio i n'Adoración.*

dia 25, *Sergio Muñoz García d'en Carmelo i na Concepción.*

dia 28, *Catalina Aina Picó Portugues d'en José i na Maria Teresa*

Finats

dia 12, *Pere Ferrer Pol (1.956).*

dia 28, *Isidoro Rodríguez Calderón (1.940)*

mes d'agost

Nats

dia 6, *Ana Maria Lakhovizi Pérez, d'en Hamid i na Maria.*

dia 17, *Rosa Maria Fernandez Megias, d'en Pedro Manuel i Isabel.*

dia 17, *Amanda Malpesa Jiménez d'en Juan Antònio i Maria Isabel.*

dia 27, *Maria del Mar Ginard Riera d'en Gabriel i na Francisca*

Finats

dia 2, *Bartomeu Alzina Alzina (1.906)*

dia 2, *Valentín Alejandro Alzina De Boshi (1.915)*

dia 12, *Dorotea García Rubio (1.924)*

dia 16, *Margarida Carrió Sureda (1.905)*

Durant juliol i agost no hi ha hagut cap matrimoni

GOVERN BALEAR
Conselleria de Cultura, Educació
i Esports

ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA
DE MALLORCA

Centenari del naixement de Robert Graves

Aquest estiu, concretament el vint-i-quatre de juliol, es complien els cent anys del naixement del poeta anglès Robert Graves. CAP VERMELL s'adhereix a aquesta commemoració. Al mateix temps compleix amb el compromís subscrit en el conveni de Normalització Lingüística establert entre la conselleria de Cultura, Educació i Esports i l'Associació de Premsa Forana.

En Graves ha estat un dels més notables escriptors anglesos d'aquest segle. Durant l'època franquista el poeta i la seva obra passaren desapercebuts per les instàncies oficials. Després de la mort del dictador, a la tardor de 1978, la televisió espanyola emeté una sèrie titulada «Yo Claudio» i «Claudio, el dios, y su esposa Mesalina» que era una adaptació realitzada per la BBC de les dues grans novel·les històriques escrites per Graves i publicades l'any 1934. La sèrie era una reconstrucció de la grandesa i misèria de la Roma imperial i gaudí de molt d'èxit.

Aprofitant la popularitat que donen les imatges televisives, les dues novel·les foren traduïdes al castellà i publicades per Aliança Editorial, essent de les poques obres de Graves, dels més de cinquanta llibres que escrigué, que estan al nostre abast.

L'escriptor va néixer a Wimbledon; a la infantesa va viure el final de l'esplendorosa època victoriana i la crisi i desesperació que provocà la Primera Guerra Mundial en la qual participà allistat en el «Royal Welch Fusiliers». El dia que complia vint-i-un anys fou ferit i donat per mort.

A l'any 1929, quan es coïa l'altra gran crisi d'aquest segle que acabaria en una segona gran guerra, en Graves abandonà Anglaterra amb la intenció de no tornar-hi mai més. L'escriptora Gertrude Stein li recomanà venir a Mallorca on «la ciutat era encara ciutat i el camp, camp; i encara no era cap anacronisme veure llaurar amb una arada romana. Afegia que «els mallorquins eren persones alegres, netes, amables, culturalment del sud de França i agrícolament, encara, del segle XVIII. Si Graves cercava un paradís, Mallorca era un paradís».

Aquell any, Graves ja s'instal·là a Deià on confirmaria les informacions rebudes de na Gertrude Stein. A un article manifestà que «els mallorquins són excessivament honests i amables i que ben aviat l'acceptaren com un component més del paisatge deianenc». L'any 1931 comprà uns terrenys a les afores del poble i edificà la casa de ca n'Alluny que seria el domicili permanent a Deià, menys en el període 1936-45 que visqué fora de Mallorca.

El paisatge deianenc és un element important en la vida de Graves. Els vincles que es formaren entre l'escriptor i el seu entorn foren intensos; malgrat tot, no escrigué cap obra on recrei la privilegiada naturalesa de Deià; ell deia que volia fer com els aucells prudents que mai embruten el seu propi niu.

El seu fill major, en Guiem, no és tan prosaic i és ben clar quan atribueix el fet de que son pare no escrigués sobre Mallorca al desconeixement

que tenia de l'illa. Deià fou el seu lloc de reclusió on feia vida quasi eremítica i mai es preocupà per adoptar les costums illenques; a la seva llar l'ambient era totalment anglosaxó.

Curiosament fou per influència d'en Robert Graves que Deià aconseguí, l'any 1963, que la corrent elèctrica arribàs a Deià. Una propietària d'una finca de Valldemossa es negava a donar permís a Gesa per col·locar els pals i passar els cables. Aleshores, el poeta envià una carta en vers a Fraga, ministre d'Informació i Turisme, el qual accedí a la petició i feu les gestions oportunes.

A ca n'Alluny el poeta creà el seu propi món; treballava intensament i els moments d'oci els passava al jardí cuidant les plantes i fent un seguiment dels cicles anuals de la vegetació. Cada any feia compost per abonar les plantes i recollia els fruits per fer confitura. Enmig de les oliveres i les mates de romaní ell es sentia trasbalsat al món clàssic que reproduïa a la seva obra. Ca n'Alluny era el seu univers.

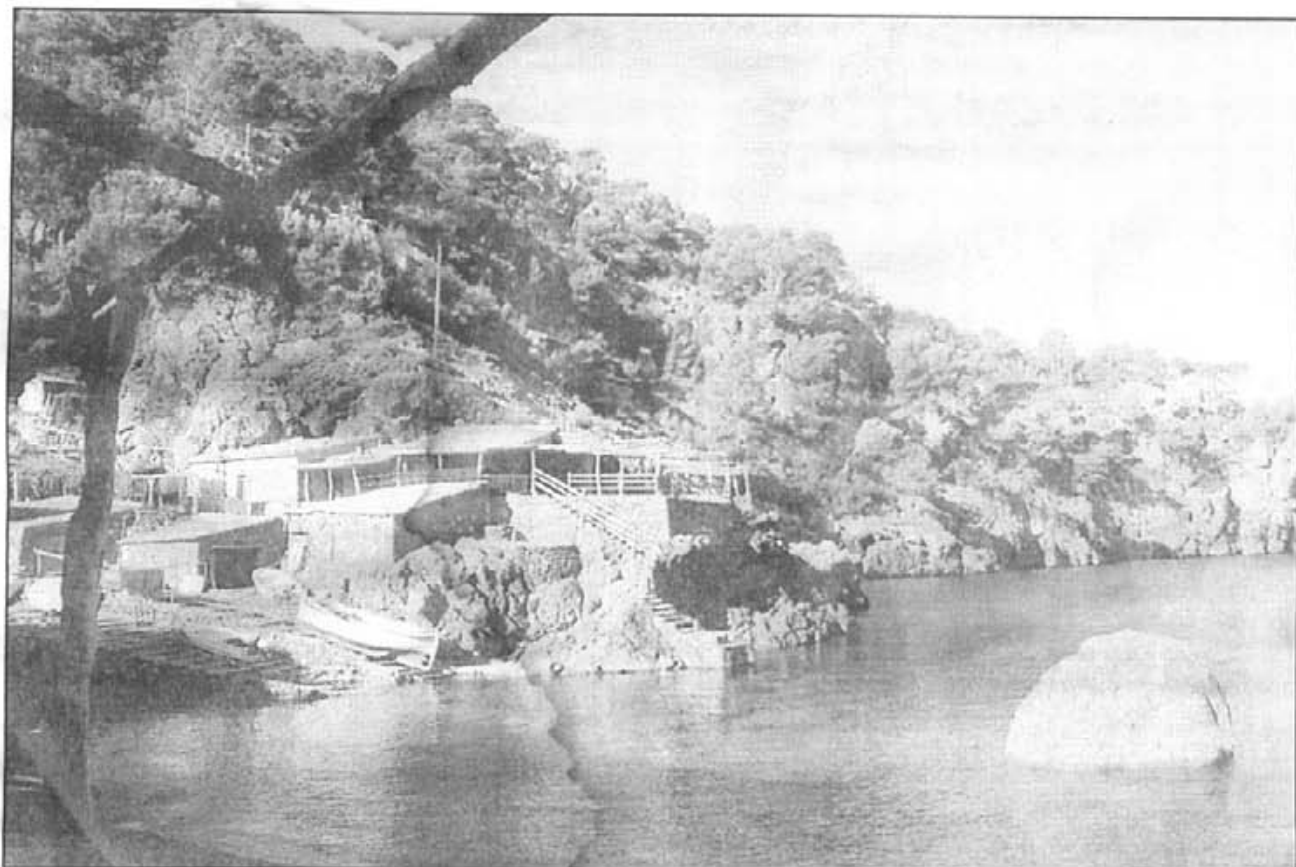
La grandiositat del paisatge de Deià influí sobre el poeta. «En el món hi ha pocs llocs com aquest. Es un cercle de muntanyes plenes de ferro, un cercle magnètic que t'obliga a crear». Els olivars, les construccions de pedra, l'immensa mar blava són el bressol de la cultura mediterrànea. L'obra de Graves recrea els mites antics a la vegada que crea un altre mite: Deià.

Des de finals del segle XVIII, el tram central de la vessant nord de la Serra de Tramuntana, entre Sóller i Valldemossa, ha estat mitificat pels viatgers que ens visitaven. La grandiositat salvatge del terreny, enmig de la remor de fonts o el gemec dels vents de tramuntana; la mar immensa, neta i blava com un somni i l'obra de l'home capaç d'humanitzar un paisatge tan impressionant són els fonaments sobre els quals s'han creat els mites.

Els viatgers romàntics (George Sand, Piferrer, Cortada, Wood, Vuillier) mitificaren l'olivera, l'arbre màgic, bíblic, mil·lenari; un mite després recreat per Rusiñol o Dario i que ha acabat per esser explotat per la parafernàlia turística. Els tarongerars de Sóller que semblaven el jardí de les Hespèrides. Miramar i la Foradada de Ramon Llull i l'Arxiduc Lluís Salvador. Deià.

Una de les poques coses que, quan feia el batxillerat, sabia de Deià era que acollia a

nombrosos artistes i escriptors entre els quals destacava en Robert Graves; que era un indret conegut internacionalment i visitat per famosos visitants. El poble m'atreia. Actualment el municipi està canviant molt; es construeix moltíssim (el batlle és constructor), el capital estranger controla bona part de l'economia local; el trànsit és intens i renouer; la carretera que uneix el poble amb Sóller es eixamplada de manera irrespetuosa amb el paisatge; el procés ja és difícilment controlable.

Durant molts d'anys uns il·lustres visitants, poetes i pintors, ens ajudaren a descobrir un paisatge fins a mitificar-lo. Ara uns altres visitants venen a treure-ne profit d'un paisatge tan privilegiat. Enterraran el mite de Deià? Acabaran amb l'obra dels poetes?

El cos de l'escriptor descansa en el mirador-cementeri de Deià. Un senzill epitafi ho recorda:» Robert Graves, poeta 24-7-1895 / 7-12-1985".

Nota

Les fotografies que acompanyen l'article foren publicades a la revista *Brisas*, editada per Prenshora S.L. nº 431, juliol 1995.

Bibliografia

- *Yo, Claudio. Robert Graves*. Alianza Editorial, Madrid 1978.
- *Imatge del Paradís*. Guillem Frontera. José J. de Olañeta, Editor, 1994.
- *Robert Graves, el hombre y el mito*. Diversos autors. Article publicat a *Brisas* núm. 431, juliol 1995.
- *Deià, paisaje y mito*. Carlos Garrido. *Brisas*, núm 381, agost 1994.
- *Enamorado de Mallorca*. Andrés Valente. *Última Hora*, 23 juliol 1995.
- Entrevista a Guillem Graves. Cristina Ros. *Diario de Mallorca*, 24 juliol 1995.

Josep Terrassa

La llengua,
feina
de tots

Fotografies de les festes

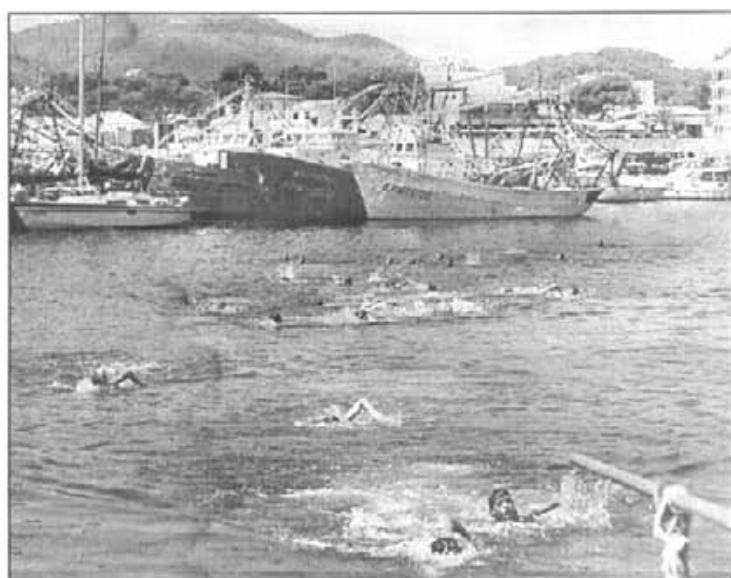
EL CARME - SANT ROC - SANT BARTOMEU

Gràcies

- Què, ja t'has recuperat?
- *No fa llarg. Vaja una pallissa! Si les festes duren un parell de dies més hi hauria fet pell.*
- És que tu no et vols perdre res.
- *I què volies que em perdés? Tot ha estat d'allò més bo. Concerts, berbenes, teatre, paelles...*
- Per cert, quin quedares en el concurs?
- *El trenta-set, però és perquè el jurat no sabia de què anava...*
- Excuses. Però, digues, què més hi havia en el programa, que no et podies perdre?
- *La demostració marinera, el taller de llatra, les exposicions, la nit del foc, el roc-xop, el sopar a la fresca, els focs artificials...*
- Ja ho crec que estàs fet pols.
- *No ho saps bé què et vares perdre. A qui li passa pel cap d'anar-se'n de vacances fora poble per les festes.*
- Ja no em tornarà a passar. Tenc salivera només de pensar-hi.
- *I jo, que no en sabia res, et vaig guardar taula. No saps quines sopes et vares perdre. I un tumbet! Per molta llagosta que menjassis, no té punt de comparació.*
- Això del sopar era una novetat, eh?
- *Sí, però amb l'èxit que va tenir, segur que ja no faltarà en el programa de cada any. Com segur que no mancarà un concert en el Castell, com el d'enguany. Quina meravella! Tenim el millor escenari del món.*
- I quines altres novetats hi ha hagut?
- *Els passacarrers desbaratats i l'esclat de festa, amb traca i palo amb sifon per a tothom. Tots agafàrem mitja moixa. Al batle el "xifonaren" de valent, a la plaça des Sitjar.*
- Enguany, segons m'han dit, no hi hagué problemes en el Roc-Xop.
- *No, el corrent elèctric no se n'anà, i hi hagué una gentada mai vista. I molt de servei d'ordre. Massa diria jo. Molt de control policial. No sé que es deuen*

La
concomguda
berbena
del
Carme.
Un any
més amb
l'actuació
d'"Oasis".

IX
Travessia
del Moll
Nedant. En
Daniel V
aquer a
punt de
guanyar.

La foto fa
oloreta. El
IV Concurs
de paelles es
troba en
plena
efervesència,
amb una
participació
de més de
cinquanta
paelles.

Vet aquí el pregoner major de les festes, Joan Genovard, a l'hora de donar el "sus" al final del cercaviles desbaratat.

Els emiers no hi podien faltar.

pensar que es fa damunt l'Agulla. Al final, un ambient d'allò més pacífic i distès.

- Tot una monada, pel que veig.

- I tant. Com ho fou la nit de jazz en el moll, o el cantí qui vulguí, per bé que alguns "espontanis" volguessin fer-se seu l'escenari. Ah, i no et dic res de les dues grans sorpreses musicals: la presentació de l'Orquestra Cala Agulla i la reparició del Tumbet de Solfa. Els primers donaren una lliçó de fer música de ball, i per poc que s' "amollin" damunt l'escenari, aviat els veurem per totes les berbenes de Mallorca. Els segons, a qui ja coneixem, ens deixaren bocabadats. Quin canvi! Es posaren el públic dins la butxaca. Tenim dos conjunts "collonuts". Aquí podem organitzar un ball sense necessitat d'anar a encalçar na Maria per sa cuina.

- No i això que uns mesos enrere es deia que la comissió de festes tendria problemes amb el nou equip de govern de l'Ajuntament.

- No sé si n'han tengut o no, però és cert que han sortit unes festes com mai n'havíem vistes. Aquest personal ha conseguit engrescar-nos a tots. Mai s'havia vist a Capdepera una participació com la d'aquests darrers anys.

- Sí, se'ls ha d'agrair l'esforç, perquè això duu una feina, i sobretot a l'estiu, que és quan més feina hi ha. I encara més, és lloable la gran imaginació que demostren per anar renovant el programa d'any en any, mantinguent allò més atractiu per a la gent i oferint noves propostes cada vegada més suggeridores.

- Al pas que anam arribarem a veure un cicle de festes que anirà del Carme a Sant Bartomeu passant per Sant Roc. Ah, per cert, t'he guardat una camiseteta i un capell, i t'asseguro que em va costar arribar-hi, perquè no n'hi hagué ni per als malalts.

- Em fas content.

- Lo dit. L'any que ve ja ho saps, aquí a fer festa.

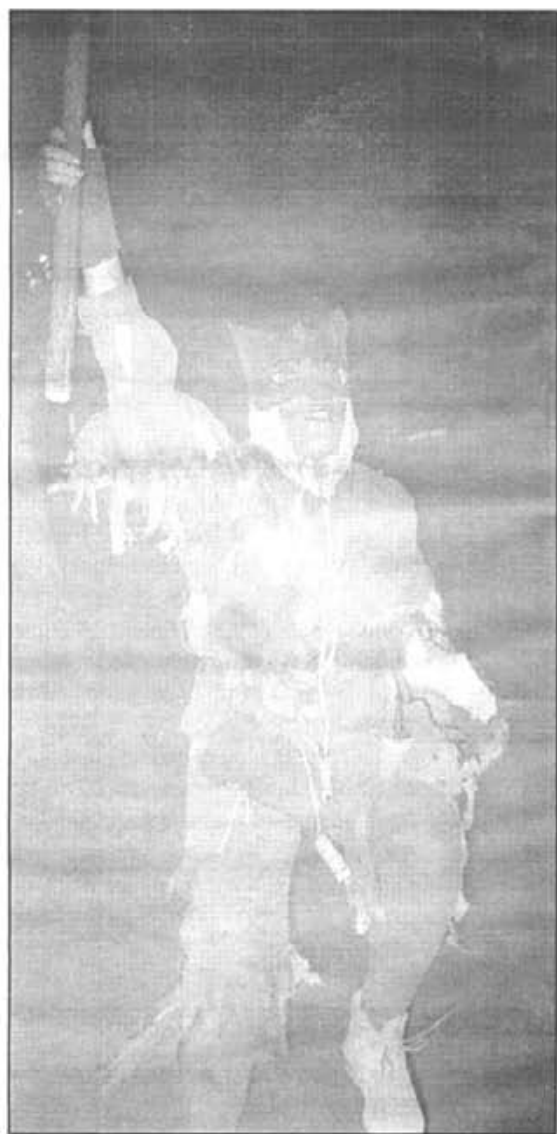
- Si punyetes, i ja et demostraré com es fa una paella.

- Au ves, betzol!

Sortida de la Mitja Marathon del Carme. a questa prova s'ha convertit en una clàssica de l'atletisme balear.

Cantiqui vulgui. Aquests semblen voler.

Nit del foc. Enguany quasi calam foc al poble.

Centre Coordinador de Biblioteques

Biblioteca Municipal de Cala Rajada

carrer Henàn Cortès, 44

Horari d'hivern:
De dilluns a divendres
De 16,30 a 20,30

*Servei de Prèstec de llibres, revistes, vídeos, compact disc...
Punt d'informació Juvenil*

Vos informam que la biblioteca de Capdepera obrirà les seves portes, durant aquest trimestre, per ara resta a l'espera de l'adjudicació de la plaça del/a nou/nova bibliotecari/a

XARXA DE BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

Biblioteca Pública Municipal de:

Algaida	Marratxí
Arià	Montuiri
Binissalem	Muro
Búger	Petra
Bunyola	Pollença
Calvià	Porreres
Campanet	Puigpunyent
Campos	Sant Joan
Capdepera	Sant Llorenç
Consell	Sta. Eugènia
Esporles	Sta. Margalida
Fornalutx	Sta. Maria del
Inca	Camí
Lloret de	Santanyi
Vistalegre	Selva
Lloseta	Sencelles
Llubi	Sineu
Ulcmajor	Sóller
Manacor	San Servera
Mancor de la	Vilafranca
Vall	
Maria de la	
Salut	

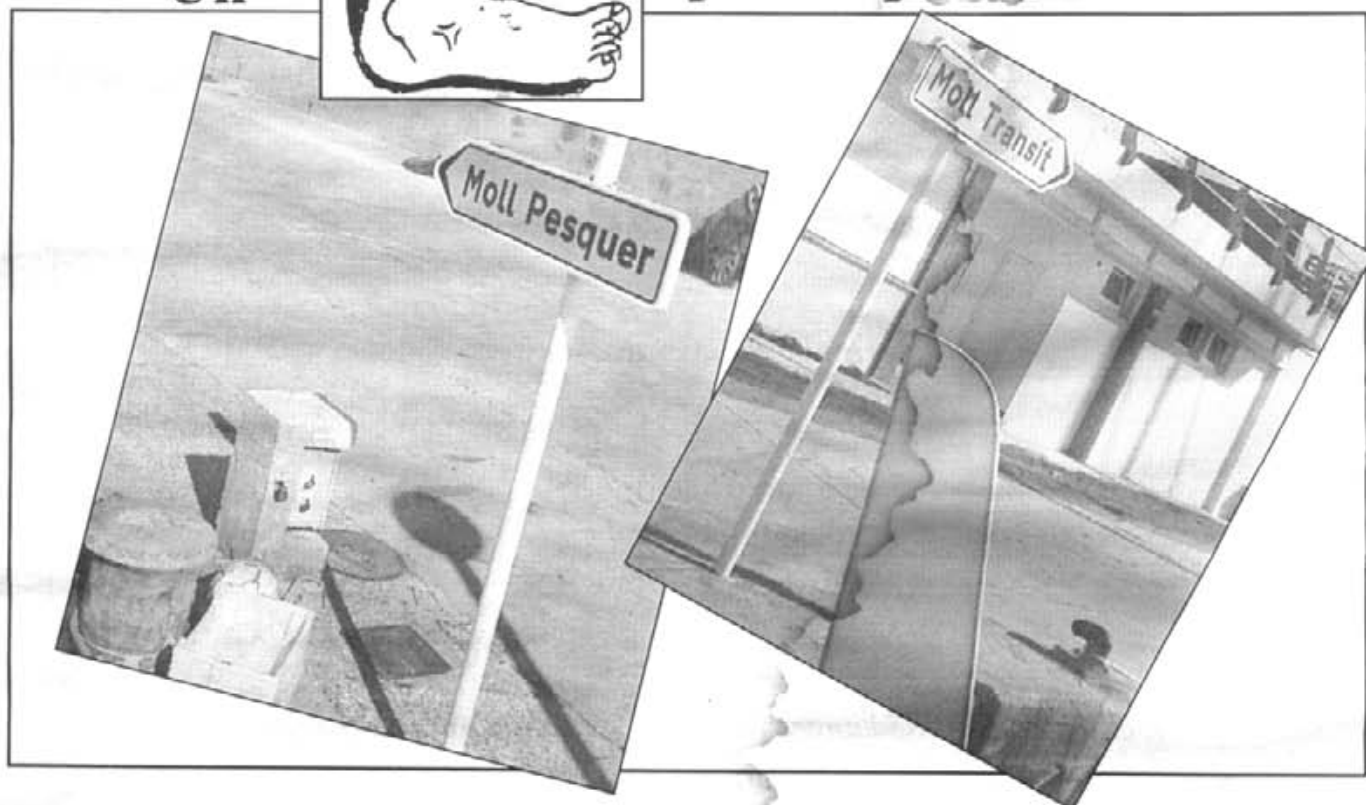
Consell Insular de Mallorca

Biblioteca. Santuari de Lluc
Biblioteca. Monestir de Sta. Maria de la Real
Biblioteca. de Cultura Artesana (C.I.M.)

Un

per a aquesta foto

Aquestes són les dues darreres adquisicions per al fons del catàleg de senyals del nostre municipi. Destacam, no sols, la importància dels retols en sí mateixos, fons grog i lletres negres emmarcades en rivet crema, sinó, també, la seva localització al port, lloc que, inexplicablement fins aleshores, havia quedat orfe de pals i mollons.

No hi ha dubtes sobre la vàlua, que dia a dia va augmentant, de la col·lecció de senyals de Capdepera, cada cop més visitada i renombrada internacionalment.

No obstant això, queda el capítol de senyals elèctriques per desenvolupar, complement indispensable si es vol aconseguir la suma i el florilegi de les senyals.

Miram amb enveja el veïl poble d'Artà, agrícola i endarrerit, a anys llum del cosmopolitisme nostre, que ha aconseguit amb esforços, vides humanes i moltes corregudes el que a nosaltres encara ens manca. Les autoritats locals haurien d'obrar amb impuls, encara que fos a costa de sacrificis humans, i aconseguir, d'una vegada per totes, que ens col·locassin uns quants semàfors.

NO SIGUEU EXTRANGERITZANTS
LES PARAUOTES EN MALLORQUÍ
SIAU QUI SOU

ME CAGO EN SA LLANA !

LLENGUA AMB TÀPERES

Les festes de Sant Roc i Sant Bartomeu han estat les millors festes del món, i el programa ha estat el millor programa de tots els programes que mai s'han fet. I com que la idea i el disseny del "Diari de Festes" es mereix no un deu sinó un onze o un dotze, és per això que no trec sabonera pels queixals davant la malifeta lingüística del seu contingut. Jesús i quantes faltes de tot tipus! Prop de tres-cents en vaig comptar, sense mirar massa prim. Poques coses són millorables de les passades festes, però aquesta n'és una. I que no s'ho prenguin els de la Comissió com un retret o una estirada d'orelles, sinó simplement com el desig que també en aquest aspecte les nostres siguin les festes millors. Almanco per a nosaltres.

Dit això, aquest mes us propòs algunes reflexions de tipus fonètic, si m'ho permeteu. Reflexions fetes com a conseqüència de dues formes, ambdues errades, en què la paraula *alzinar* pot ésser llegida en el nostre poble: *alcinar* i *alçinar*. Així les podeu veure a la placa d'un carrer i al lateral d'una furgoneta de repartiment, respectivament. Aquesta puntualització la podríem fer extensiva, consegüentment, al llinatge Alzina quan apareix grafiat com Alcina.

El primer que s'ha de dir és que els fonemes /s/ - /z/ produeixen

sons anomenats alveolars i s'articulen amb l'acostament de la punta de la llengua cap als alvèols del maxilar superior (aquesta mena de protuberància que tenim just darrere les dents). Aquest moviment comporta el replegament muscular de la llengua a la part anterior de la cavitat bucal, mentre que la part posterior i el que resta de la part anterior actuen com a ressonadors. En pronunciar la *c* de *cel*, l'aire provinent dels pulmons per l'expiració troba com obstacle a la boca l'elevació de l'apex de la llengua (la punta) a la zona dels alvèols superiors. Aquest obstacle provoca que aquest aire hagi de lliscar per una obertura petita, sense que en cap moment hi hagi una interrupció, de manera que produeix un so dels anomenats fricativus. D'aquí que la /s/ i la /z/ es coneixin com a fricatives alveolars. També se les coneix com a sibilants alveolars perquè la seva articulació té una aparença de siulo.

En pronunciar la *c* de la paraula *cel* i la *z* de la paraula *zel* no hi ha diferència en la manera d'articular-les, sinó que la diferència

rau en el fet que la *c* de *cel* en el moment de l'articulació no conté vibració de les cordes vocals, mentre que la *z* de *zel* sí. Anomenarem, doncs, la *c* consonant fricativa alveolar sorda, i dins l'alfabet fonètic es transcriu amb el símbol (s). La *z* serà la consonant fricativa alveolar sonora i la transcriurem amb el símbol (z).

En principi de paraula o darrere consonant, el so de (z), és a dir, la forma sonora, es representa per *z*. Exemples: zero, zona, zigazaga, alzina, calze, galze, colze, donzella, quinze.

D'aquí que l'única forma correcta d'*alzinar* és amb *z* i mai amb *c*, ni molt menys amb *ç*.

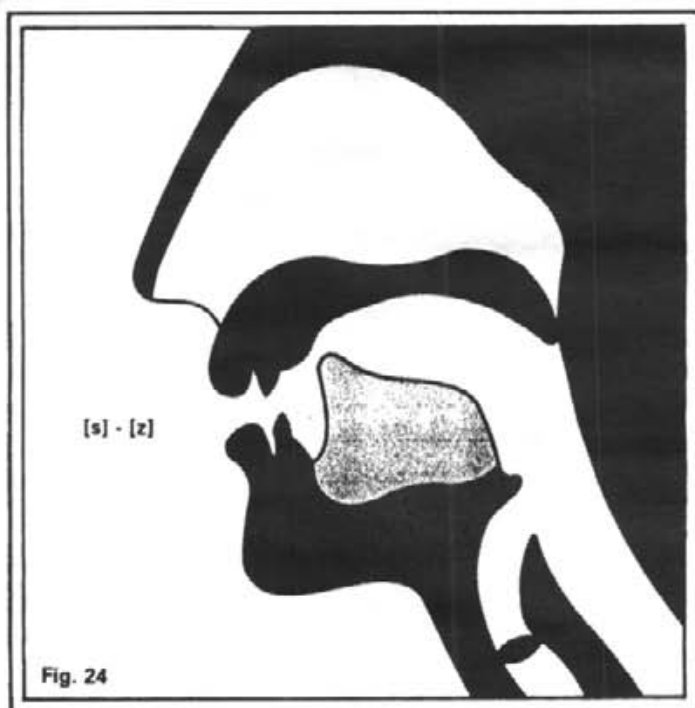
El mes que ve acabarem de parlar de les fricatives alveolars.

Jaume Fuster Alzina

Fonts:

"Gramàtica catalana", Francesc de Borja Moll.

"Fonètica catalana", Jordi Carreras, Josep Comes, Josep Pi.

LAVAIGMATAR PERQUÈ ERAMEVA.

"Després de tants de segles de berberiscos i pirates, les illes s'han trobat amb que la invasió més poderosa, aquella que més l'ha transformada, ha estat la del turisme massiu i el seu epíleg residencial. El que ni en Barbarroja ni en Dragut varen aconseguir-deixar-les sense terres i hipotecar la seva raó de ser dins la seva pròpia illa- ho està aconseguint l'armada invencible de l'especulació"

Carlos Garrido Torres

Molt ha plogut des de que a l'any 1876 l'arxiduc Lluís Salvador va arribar a Mallorca, descobrint i enamorant-se dels seus paisatges, les seves gentes i el seu clima. Amb l'obra "Die Balearen", podríem dir que l'arxiduc va ser el vertader inventor de la imatge turística de Mallorca. Però la imatge recollida per l'arxiduc dista molt de la que ens agradaria gaudir avui a la nostra terra.

Amb el boom turístic de l'any 51 comença la transformació i la revolució social i econòmica de l'illa. Una societat fins llavors pràcticament agrària i rural on els terrenys de prop de la mar, que fins llavors havien heretat els menys afortunats, comencen a cobrar valor i a entrar dins una guerra entre els especuladors, urbanitzadors i oportunistes de torn. El turisme internacional es presenta com una panacea per una societat poc desenvolupada i deixada de la mà de Déu, com un manà caigut del cel. Els grans mites turístics comencen a entrar dins l'ànim de les gentes de Mallorca, que es tiren amb cos i ànima a l'aventura turística.

Comença l'expansió amb el turisme hotelier, que dona pas anys més tard al turisme urbanitzador, sempre sense cap mena de planificació ni lògica i donant com a resultat el que els francesos varen batiar com a "balearització", o sigui, construcció i urbanització sense to ni so. A poc a poc es va descapitalitzant el camp mallorquí i la poca indústria existent; la població entra a fer feina al sector serveis o a la construcció i una onada d'obers de la península s'instal·la a Mallorca a la recerca de diners fàcils i ràpids. Cert és que molts de mallorquins s'han enriquit amb el turisme, però el temps de les vaques grasses ja ha passat, i ara, després de 40 anys, hem pogut aprendre la lliçó ben apresada. La ideologia que apuntala el model turístic ja no és vàlida. El turisme com a generador d'ocupació i riquesa; el turisme com a via de comunicació social; el turisme com a camí per conservar les riqueses i el turisme com a motor de canvis socials positius són missatges caducs i poc vigents dins una bona part de la societat mallorquina. Ell ens ha fet dependents dels països emissors, ha foradat el nostre sistema econòmic i cultural, ha romput l'estructura del nostre ecosistema local i ens ha duit a una fase de colonització difícilment superable si no es prenen mesures sèries i ràpides. El que toca es mustia, platges paradisíques són contaminades i destruïdes, els boscos arrassats, les obres d'art i monuments deteriorats, les llaunes de coca cola i el renou envaeixen els carrers.

Barreres com l'idioma, el concepte del temps, la cultura

urbana, el veïnatge, el concepte de l'espai i altres conceptes culturals, formen un mur infranquejable entre les distintes cultures que convivim a Mallorca.

Però, malgrat l'impacte negatiu que el turisme ha tengut sobre la nostra terra, la nostra cultura i darrerament sobre l'economia, l'expansió segueix el seu devastador camí.

Després d'haver conquerit la zona costanera, el turisme, tant el residencial com el rural cerca noves zones cap a l'interior de l'illa on implantar la seva hegemonia econòmica i cultural.

Mentre per una banda, dins el sector hotelier estam rebent uns turistes amb un poder adquisitiu cada vegada més baix que fa que el sector serveis es tombalegi, per l'altra, el sector residencial ens està comprant les nostres terres a uns preus amb els quals la nostra economia no pot competir. El procés colonitzador i depredador està arribant a punts alarmants amb aquesta venda massiva de terra als estrangers (s'està parlant de més d'un 30%). Aixó agreuja més la situació, una situació que els nostres governants i classe política no vol afrontar. Enquimerats amb el turisme de qualitat, estan sembrant la nostra illa de camps de golf i ports esportius, seguint així dins la línia de la improvisació i manca de planificació que tants d'anys ha imperat a Mallorca. Tanmateix el turisme de qualitat exigeix un entorn de qualitat i per aquí hem de començar.

Quan tenim un excés d'oferta abusiu (i segueix augmentant), quan els nostres recursos naturals són cada vegada més escassos, quan la nostra infraestructura no pot aguantar la taxa de creixement imperant, quan la nostra cultura es veu engolida i aniquillada per altres externes, quan el nostre patrimoni territorial es veu seriosament amenaçat, es fa necessari un replantejament seriós i valent de la política turística i territorial. Cal prendre mesures per aturar la caiguda en picat dels sectors hotelier i serveis i la conquesta colonial del turisme residencial. Esperam que els nostres governants i classe política s'encoratgin i afrontin amb planificació i visió de futur la greu situació que estam patint a la nostra terra.

Capdepera, Agost 1995
Felip Esteva Castro

Pes cap que crema

El Cine Juva de Cala Rajada ha romàs tancat un parell de mesos amb la finalitat de renovar les seves instal·lacions. D'això en parlem amb na Margalida Mayol, que des de fa molts d'anys, prop de devuit, el regenta.

Cap Vermell - Fa poc que féreu una reforma i ara una altra..
M.Mayol- Bé, sempre intentam millorar la sala i això ens obliga a fer reformes de major o menor importància, però aquesta ha estat més profunda.

- Exactament, què heu fet?

- Bàsicament, hem reduït la capacitat de la sala, passant de 350 a 250 localitats. Amés, hem millorat el sistema de so, hem canviat els serveis sanitaris i hem introduït alguns elements decoratius, com els llums devora la pantalla que emprarem en els intermedis.

L'entrada i sortida ara es farà pel carrer lateral (J.S. Elcano) i no pel carrer l'Agulla, com fins ara. I el qu'és més important, hem construït una sala petita, una espècie de mini-cine.

- Quant a la programació, quines novetats hi haurà?

- Seguirem amb l'actual distribuïdora, ja que ens permet oferir pel·lícules d'estrena tot d'una que es retiren de les cartelleres de Palma. A més, i això és novetat, amb altres cines de la part forana intentam posar en marxa un cine-club amb el suport de "Sa Nostra". A més, en el mini-cine, pretenem projectar pel·lícules infantils, ja que ens hem adherit a una promoció de cinema per a al.lots, de nivell nacional, per a la qual una determinada marca de begudes regalarà entrades. De tota manera, aquestes dues coses encara es troben en fase de projecte, per bé que tot sembla favorable a la seva realització.

Bé, després d'uns mesos de descans obligat, els cinèfils podran tornar a les renovades sales -ara són dues- del Cine Juva, que aquest setembre ha reanudat les projeccions. Ja ho sabeu, la millor manera de celebrar el 100 Aniversari del Cinema és anar al cine.

QUART MÓN

Els núvols florien en Setembre, els pètals de les flors acabaven de ploure, enterra, com gotes de tardor.

Els marxaires de la nit s'enfrontaven entre si, res més lluny d'un somni, una vertadera brega de furtius. Era el món de la màgia, de la barbàrie organitzada, de la policia de la nit maltractada; aquesta esperava darrera d'un cantó, allunyada del sobreviure; sols els qui s'amagaven horrorritzats per la por restarien vius, lluny d'una fregada fraticida que sols els portaria a la mort. Però tots, uns i altres, sabien el que es jugaven: esborrar-se del mapa, sucumbir pel gust del combatre de viure un instant de plaer per restar per sempre sota la glòria de la història negra. I en sabien, vaja si en sabien: "ara surts tu, després jo; jo màrtir, primer, després tu"; no era un diàleg de sords a l'empar d'una nit de bruixes de pistola, més bé el furtiu pertànyer a una classe d'esclaus reprimits per la vida i que serien maltractats per la mort.

Es sentia la ràdio d'un veïnat: "quèsta piccolíssima serenata..." , escarni redundant d'una autotrampa, al compàs d'una cançó estrident i jocosa a la vegada.

Fins aleshores ploradors d'una vida desbaratada i més tard lluidors fúnebres d'una corona de flors. Hi sucumbirien tots, ho sabien, però també sabien que no tenien res a perdre, ni una unglà acabada de tallar, ni les cendres d'un xigarro que no havien fumats, ni el riure d'un acudit amb la gràcia de plorar dues vegades.

Quantes nits de bagatge, aterrats rera les parets, ofegats per la fam, deixebles de la por i del sucumbir sense saber-ne. Ara els tocava morir, desbaratats per les pistoles i omnipresents d'una lluita considerada vinculada a la mort.

Era el viure, era el morir d'aquesta gent sense més ajuda que una almoïna tirada de revès i amb despreci, tot un conte de fades, com a prínceps de la batalla nocturna, com a soldats de la misèria diurna, i després... la mort. I no la despreciaven, un tercer món duit a l'extrem, sense passar ni pel primer ni pel segon, si, això era tot, l'acabament d'un tercer món, desitjat i ansiat, despreciat pels qui havien passat pels anteriors, però ells no, mai, la mort com a bandera.

Havia arribat la nit, sense saber perquè es trobaven les dues bandes, armats fins a les genives, torejats tot el dia i estimats per un queviure: l'almoïna de l'altre...la ganivetada.

Sebastià Nebot Esteva

Batec

Després de dinar m'agrada badar davant el televisor, just a l'hora del telediari i fer la becada imprescindible, com tot Déu, mesclant les trepidants imatges del resum inicial -els titulars, que en diuen- amb l'estat de somnolència pròpia del moment.

En aquestes em trobava l'altre dia quan una multitud totalment exaltada cridava pel televisor demanant el cap dels dirigents, reclamant justícia i pronosticant una defensa dels seus interessos fins la mort... Aquesta gent trencava el monopoli informatiu del serial per entregues -"culebron"- de la crisi del Govern (de Madrid), de l'assumepte del GAL o de la manca d'aigua al sud d'Espanya.

Però, per què s'aixecava així el poble de Sevilla i de Vigo? Què havia aconseguit mobilitzar les masses -joves, vells, mestresses de casa, funcionaris i comerciants- amb tanta rapidesa i efectivitat? Tot d'una vaig pensar que a la fi es reaccionava contra l'atur, contra les restriccions d'aigua o contra els incendis forestals, o, en tot cas, exigint la millora del sistema educatiu o de les prestacions sanitàries. Però no, aquesta cosa que aconseguí treure els andalussos i els gallegos de la sesta fou l'aplicació d'un reglament de la Lliga de Futbol Professional, segons el qual el Sevilla i el Celta es veien obligats a baixar a Segona B per incompliment de la normativa aprovada per ells mateixos.

Així que era el futbol!

Però si això ja em va astorar, més ho féu l'evolució dels aconteixements, cosa que m'ha permès comprovar un cop més, que a Espanya les lleis es fan per a no complir-se i que els polítics es mouen més per interessos corporativistes que no per l'interès general. Basta veure les pressions rebudes durant els aconteixements esmentats.

Pareixia inamovible però s'ha mogut. Més ben dit, l'han mogut. El que semblava president vitalici del Govern Balear, Gabriel Cañellas, ha estat defenestrat des de Madrid. El que no han pogut les eleccions, l'oposició polític o el desgast de dotze anys de govern, ho ha fet el propi partit.

I tot ha estat tan ràpid que encara hi ha militats del PP de les Balears sense saber quina postura han d'agafar. I sembla que no ha acabat la moguda dels conservadors, ja que dirigents regionals preveuen un congrés polèmic, sense descartar el risc d'escissió.

Un any més les festes han estat notícia, i bona. Han estat tot un èxit. No hi ha dubte que fa quatre anys s'inicià un camí, una nova forma de plantejar-se les festes d'estiu, que ara comença a donar fruits. Tot i que, a l'hora de l'èxit, n'hi

hagi que es vulguin penjar medalles que no els corresponen.

La gent s'ho passa d'allò millor, hi participa activament i fa de Sant Roc i Sant Bartomeu quelcom seu, més enllà de la simple assistència passiva a festivals i gales anodines, sense personalitat ni estil propi -són les mateixes que es repeteixen a molts de pobles-.

Les festes d'estiu són dels calarajaders i dels gabellins que se les han fet seves. Voldria que els canvis que es puguin presentar l'any vinent, com és previsible que hi hagi per la pròpia dinàmica dels aconteixements, no afectin la seva filosofia.

Així es fa poble.

Tres i no res

SENSE GUANTS

El diumenge dia 30 de juliol, la primera cadena de TVE, en un programa especial informatiu de "Informe Semanal", va emetre un reportatge sobre Burundi, aquest petit país centre-africà conegut darrerament per les seves lluites ètniques fratricides i per haver estat molt present als mitjans de comunicació, igual que el seu país veïnat, Ruanda.

El reportatge de TVE, molt ben realitzat, per cert, mostrava amb cruesa imatges patètiques de morts i ferits i de com aquests darrers eren atesos a hospitals improvisats a l'aire lliure per metges, infermeres i altre personal sanitari.

Ens cridà l'atenció als qui miràvem el reportatge, observar com una religiosa assistia els nafrats i maltrets cossos dels ferits i malalts sense guants (tot l'altre personal sanitari en portava), directament amb les seves mans, sense cap tipus de protecció. Els amics que seguïem el programa exclamàrem a l'una: "aquesta monja no té manies".

Tal vegada aquest fet no sigui més que una simple anècdota o, si voleu, pot pensar fins i tot algú, una imprudència de la religiosa, però nosaltres ho interpretàrem com un gest d'una persona avesada a servir, entregada per amor a Déu a la seva vocació, en cos i ànima... Aleshores ens recordàrem de l'encertat lema d'aquest any de "Mallorca missionera": "Les notícies passen, els missioners hi són sempre", i ens alegràrem de que sigui així.

És que quan un entrega la seva vida per causa dels germans, fins i tot s'oblida d'agafar uns guants profilàctics per atendre als qui necessiten amb urgència la mà que, si no pot curar, almanco consola.

Andreu Genovart Orell

TRAVEL TOURS EUROPE

Eine einzigartige Entdeckungsreise in das Herz Mallorcas - auf unbekanntenen Pisten und malerischen Nebenstrecken - mit viersitzigen Geländefahrzeugen, je nach Wunsch, offen oder mit Falverdeck. Bademöglichkeit, Mittagessen "tipico

Alle Touren mit professioneller Video-Dokumentation, als Andenken für zuhause

"mallorquin", professionelle Führung mit heißen Insider-Tips und interessanter Insel-Info. Vier das mallorquinische Abenteuer hautnah erleben möchte, kann sich selbst ans Steuer setzen.

Travel tours europe

"Original!" Mallorca-Abenteuer auf vier Rädern

Anmeldung bei Ihrer Reiseleitung

und unter der Telefonnummer 56 51 80 und 56 42 60

Una manera com una altra de destrossar els paratges naturals amb la nostra equiesència i conformitat. Donar pel cul i dolces s'anomena la figura.

Festes passades, coques menjades.

Si és cert que ha passat la festa i la coca s'ha menjada jo crec que bé podem dir que això ha estat una panxada, la més grossa que jamai aquest poble hagi pegada. No podem parlar de festa, hem de parlar de festassa, d'un esclat incontrolable d'alegria i de disbauxa, hem de parlar, si més no, d'una gatera molt sana, gatera que sols la d'ona això que anomenen "marxa". Bé podem dir que aquest poble, d'uns anys cap a aquesta banda s'ha retrobat a ell mateix i la festa ha retrobada, i un sentiment i un impuls i l'empenta necessària per mirar cap al futur amb renovada esperança. No sols de festes es viu, la festa sola no basta i aquest poble res seria si sols en festes pensava. Però un poble necessita, com qui té set mira l'aigua, la catarsi col·lectiva que la festa mos regala, un bany de llum i color, de m'usica, d'espectacle. Un poble bé necessita cada any fer bona bugada per rentar-hi no la roba sinó la brutor que a l'ànima al llarg de l'any que ha passat pels dobles se li ha aferrada. Moltes gràcies, Comissió, això ha estat una passada. Que no decaiguin els ànims. De veritat, moltes gràcies.

CAP VERMELL

D'en temps primer...

una ullada cap enrera, per recordar . 'a nostra gent .

Finals dels cinquanta, les festes del Carme i la comitativa baixant des de el •Pósito de Pescadores• (avui hi ha la Casa del Mar) cap a la mar.

Davant davant les forces vives del poble seguides del poble baix. Amb un vestit florejat, incrustada entre les autoritats, (era del tot impossible que una dona fos classe dirigent) n•Antònia Servera de ca•l Rei. Don Vicenç, es Mestre, una de les persones més entranyables del poble, segueix en Miquel Esteve, Blancus, suposam que en gualitat de president del •Pósito•, amb faldetes don Bartomeu Gomila i de blanc impol.lut el Contramestre, don Vicenç Maians què s•ospedava a ca madò Pandereta, i a la seva esquerra l•amo Andreu Nadal.

En segona línia el batle don Joan Vaguer, Corem, el Jutge de Pau, don Francesc Rigo i el regidor Joan Moyà, Tesà. El que apareix darrera l•amo Andreu no ha estat identificat.

A la tercera fila s•hi reconeixen l•amo Antoni de sa Caixa, director molts d•anys que fou de la Caixa de Pensions a Artà; el senyor Cortada, amb ulleres, i propietari d•un vehicle a motor anomenat Isseta i en Colau Nadal.